

13

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 6 grudnia 1946 r.

w sprawie wykonania dekretu o podatku dochodowym.

Na podstawie art. 8 ust. (3) i (4), art. 10 ust. (1) pkt 1), art. 11 pkt 5) i 9), art. 13 pkt 10), art. 33 i art. 37 dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 14) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Powołane w rozporządzeniu niniejszym:

- a) artykuły bez bliższego określenia — oznaczają artykuły dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 14),
- b) paragrafy bez bliższego określenia — oznaczają paragrafy rozporządzenia niniejszego.

2. Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym jest mowa o dekreście bez bliższego określenia, rozumieć należy dekret z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 14).

Do art. 1 ust. (2).

§ 2. Za państwowe lub samorządowe przedsiębiorstwo, podlegające oddzielnie obowiązkowi podatkowemu mimo braku odrębnej osobowości prawnej, uważa się zespół urządzeń o wspólnych założeniach gospodarczych objętych jedną rachunkowością i jednym bilansem.

Do art. 2 ust. (1)

§ 3. Przedsiębiorstwa o mieszanym kapitale: państwowym, spółdzielczym lub związków samorządu terytorialnego nie objęte planem gospodarczym Państwa podlegają opodatkowaniu według przepisów działu II dekretu.

Do art. 2 ust. (2).

§ 4. Objęte planem gospodarczym Państwa przedsiębiorstwa o mieszanym kapitale: państwowym, spółdzielczym lub związków samorządu terytorialnego podlegają opodatkowaniu według przepisów działu IV dekretu.

Do art. 3 ust. (4) pkt 1).

§ 5. 1. Osoby fizyczne przybyłe do Rzeczypospolitej na pobyt czasowy, z góry przewidziany na okres dłuższy niż sześć miesięcy, podlegają nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu.

2. Przy ocenie obowiązku podatkowego osób fizycznych mających na obszarze Rzeczypospolitej miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu oraz osób przybyłych na pobyt czasowy, z góry przewidziany na okres dłuższy niż 6 miesięcy, jest rzeczą obojętną, czy dana osoba przebywa w jednej miejscowości, czy też kolejno w różnych miejscowościach. Chwilowe przerwy w pobycie, spowodowane przemijającą nieobecnością, pozostają bez wpływu na obowiązek podatkowy.

Do art. 3 ust. (4) pkt 2).

§ 6. 1. Przepisy prawa spadkowego określają, w jakich przypadkach spadek należy uznawać za wakujący (nieobjęty).

2. Rozmiar obowiązku podatkowego dla spadków wakujących (nieobjętych) określa się według rozmiaru obowiązku podatkowego spadkodawcy.

Do art. 3 ust. (4) pkt 3).

§ 7. Siedzibę osoby prawnej określa jej statut lub też inny akt prawny, na którym osoba prawna opiera swoje istnienie; jeżeli statut lub akt tego nie określa, siedzibą osoby prawnej jest siedziba zarządu osoby prawnej.

Do art. 3 ust. (5) pkt 1) lit. b).

§ 8. Za wykonywanie świadczeń rzeczy lub usług, podlegających podatkowi obrotowemu, uważa się również udział w spółkach jawnych, w spółkach komandytowych oraz udział w przedsiębiorstwach w charakterze cichego spółnika, jeżeli spółka lub przedsiębiorstwo wykonuje świadczenia podlegające podatkowi obrotowemu.

Do art. 5.

§ 9. 1. Przepisy art. 5 dekretu mają zastosowanie w przypadku, gdy umowa między Państwem Polskim a innym państwem o zapobieżeniu podwójnemu opodatkowaniu nie zawiera odmiennych przepisów.

2. Podatnik, żądający na zasadzie art. 5 dekretu wyłączenia od opodatkowania dochodów osiągniętych zagranicą, obowiązany jest przed uprawomocnieniem się wymiaru podatku udowodnić, że dochody te podlegają zagranicą podatkowi tego samego rodzaju. Dochody powyższe wyłącza właściwa władza podatkowa z podstawy opodatkowania po stwierdzeniu, że państwo obce postępuje według zasad wzajemności co do takich samych dochodów, płynących ze źródeł znajdujących się na obszarze Państwa.

Do art. 6 pkt 2).

§ 10. 1. Wolne od podatku są:

- a) przedsiębiorstwa państwowe oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym prowadzone wyłącznie na potrzeby administracji państwowej.
- b) przedsiębiorstwa związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem związków samorządu terytorialnego prowadzone wyłącznie na potrzeby admini-

stracji związków samorządu terytorialnego.

2. Za prowadzone wyłącznie na potrzeby administracji państwowej albo związków samorządu terytorialnego uważa się te przedsiębiorstwa państwowe albo związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym albo związków samorządu terytorialnego, których działalność przeznaczona jest wyłącznie na zaspakajanie potrzeb administracji państwowej albo związków samorządu terytorialnego. Za działalność taką uważa się np.: produkcję i dostawę wyłącznie na rzecz władz administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego urządzeń biurowych, maszyn do pisania, maszyn do liczenia, książek, pism, druków, materiałów pisemnych itp.

3. W przypadkach, gdy przedsiębiorstwa państwowe lub związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego choćby częściowo prowadzone są nie na potrzeby administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego, podlegają one obowiązkowi podatkowemu od całości dochodu, a więc i od tej części dochodu, jaką uzyskały z działalności przeznaczonej na potrzeby administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego.

Do art. 6 pkt 6).

§ 11. 1. Jeżeli osoby prawne, wymienione w art. 6 pkt 6), wśród źródeł przychodów posiadają również przedsiębiorstwa obliczone na zysk, podlegają opodatkowaniu od nadwyżek uzyskanych z przedsiębiorstw, chociażby nadwyżki te łącznie z nadwyżkami z innych źródeł przychodów były zgodnie ze statutem w całości obracane na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe, wyznaniowe, opieki społecznej i dobroczynne; ewentualnie poniesione niedobory z innych źródeł przychodów nie podlegają potrąceniu od sumy nadwyżek z przedsiębiorstw.

2. Dochody uzyskane z innych źródeł niż z przedsiębiorstw podlegają opodatkowaniu w całości, jeżeli obracane są choćby częściowo na inne cele niż wymienione w art. 6 pkt 6).

3. Nie uważa się za przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 6 pkt 6) sporadycznie urządzanych imprez o charakterze rozrywkowym, widowiskowym, sportowym itp., chociażby te imprezy były przedsięwzięte dla zysku.

Do art. 6 pkt 7).

§ 12. Związki zawodowe, które choćby częściowo obracają dochody na cele inne aniżeli przewidziane w statucie, podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości dochodu.

Do art. 6 pkt 8).

§ 13. 1. Za osoby podlegające podatkowi gruntowemu uważa się osoby, na których ciąży

obowiązek podatkowy w zakresie tego podatku zgodnie z art. 5 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 128).

2. W przypadku łącznego opodatkowania na podstawie art. 15 dekretu przy ocenie obowiązku podatkowego bierze się również pod uwagę źródła przychodów należące do członka rodziny, którego dochód podlega łącznemu opodatkowaniu.

3. Jeżeli osoby podlegające podatkowi gruntowemu podlegają obowiązkowi podatkowemu w podatku dochodowym na skutek osiągnięcia dochodu także z innych źródeł przychodów wymienionych w art. 8 ust. (2) pkt 2) — 7), obowiązek ten rozciąga się również i na dochód z gospodarstwa rolnego, z którego nadwyżka w wysokości określonej w § 19 podlega doliczeniu do sumy nadwyżek z pozostałych źródeł przychodów.

W przypadku doliczenia nadwyżki z gospodarstwa rolnego do sumy nadwyżek z innych źródeł przychodów, od kwoty podatku dochodowego obliczonego od dochodu według skali z art. 18 potrąca się 25% kwoty wymierzonego podatku gruntowego, z tym, że po potrąceniu podatku gruntowego nie może pozostać niższa kwota podatku dochodowego, aniżeli wynosi podatek dochodowy przypadający stosunkowo na dochód z innych źródeł przychodów.

Przykłady:

I. nadwyżka z przedsiębiorstwa	150.000 zł
nadwyżka z gospodarstwa rolnego (przychód przyjęty za podstawę przy wymiarze podatku gruntowego dla gospodarstwa o obszarze 20 ha — 80.000 zł — nadwyżka 25 % przychodu)	20.000 zł
	<hr/>
	170.000 zł
Podatek dochodowy (19%)	32.300 „
potrąca się 25% wymierzonego podatku gruntowego (25% od 3.200 zł)	800 „
	<hr/>
pozostaje podatek dochod.	31 500 zł
II. nadwyżka z przedsiębiorstwa	18.000 „
nadwyżka z gospodarstwa rolnego (jak w przykładzie I)	20.000 „
	<hr/>
	38.000 zł
Podatek dochodowy (3%)	1.140 „

Po potrąceniu 25% wymierzonego podatku gruntowego t.j. 800 zł pozostałoby 340 zł, a więc mniej niż przypada stosunkowo podatku dochodowego na nadwyżkę z przedsiębiorstwa, którą to sumę oblicza się według wzoru

$$38.000 : 1.140 = 18.000 : x$$

przy czym x oznacza podatek dochodowy przypadający stosunkowo na nadwyżkę z przedsiębiorstwa; x równa się 540 zł, przeto podatek dochodowy wynosi 540 zł.

Do art. 7 ust. (2).

§ 14. Nadwyżkę lub niedobór ustala się osobno z każdego źródła przychodów podlegającego opodatkowaniu. Po ustaleniu nadwyżki lub niedoboru z każdego źródła przychodów sumuje się nadwyżki z tych źródeł, które dały nadwyżki oraz sumuje się niedobory z tych źródeł, które dały niedobory i po potrąceniu sumy niedoborów otrzymuje się ogólną nadwyżkę lub ogólny niedobór. Potrąceniu od sumy nadwyżek podlegają jedynie niedobory pomiesione w danym roku podatkowym. Niedoborów ze źródeł przychodów, z których dochód jest wolny od podatku i niedoborów ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu sumy nadwyżek.

Do art. 8 ust. (2) pkt 1).

§ 15. 1. Za gospodarstwo rolne uważa się gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 128).

2. W przypadku łącznego opodatkowania na podstawie art. 15 gospodarstwo rolne, stanowiące własność członka rodziny, którego dochody na podstawie art. 15 podlegają doliczeniu do dochodu podatnika, stanowi źródło przychodów, choćby ten członek rodziny nie posiadał poza nim innych źródeł przychodów.

Do art. 8 ust. (2) pkt 2).

§ 16. Za inne nieruchomości uważa się nieruchomości podlegające podatkowi od nieruchomości na podstawie art. 15 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 128).

Do art. 8 ust. (2) pkt 6) i ust. (4).

§ 17. 1. Za sprzedaż przedmiotów majątkowych, stanowiącą źródło przychodów w rozumieniu art. 8 ust. (2) pkt 6) dekretu, uważa się sprzedaż:

- a) nieruchomości gruntowych i budynkowych bądź ich części, z wyjątkiem gospodarstw rolnych,
- b) przedsiębiorstw bądź ich części,
- c) udziałów w spółkach z wyjątkiem akcji,
- d) innych przedmiotów majątkowych, jeżeli sprzedaż ma charakter transakcji spekulacyjnej.

2. Do praw majątkowych zalicza się w szczególności prawa do patentów na wynalazki, wynalazków, specjalnych metod produkcji, rent wszelkiego rodzaju, prawa użytkownika i używania z wyjątkiem praw użytkownika gospodarstw rolnych, uprawnienia przemysłowe, autorskie i inne.

3. Sprzedaży przedmiotów, które służą do osobistego lub domowego użytku podatnika, oraz dzieł sztuki, książek, pamiątek historycz-

nych itp. gromadzonych nie zawodowo i nie w celu osiągnięcia zysku nie uważa się za źródło przychodów.

4. Sprzedaż przedmiotów i praw majątkowych uzyskanych przez podatnika w drodze spadku, zapisu, darowizny lub wyposażenia nie stanowi źródła przychodów.

5. Nadwyżką ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych jest różnica między ceną uzyskaną ze sprzedaży tych przedmiotów i praw majątkowych a kosztem ich nabycia lub wytworzenia zmniejszona o wartość poczynionych nakładów w czasie posiadania przedmiotów i praw majątkowych trwale zwiększających lub ulepszających ich substancję oraz o kosztą sprzedaży, a zwiększona o wartość dokonanych odpisów na zużycie.

Do art. 8 ust. (4).

§ 18. 1. Wartość przedmiotów i praw majątkowych stanowiących własność podatnika przed dniem 1 września 1939 r., jak również wartość poczynionych do tego czasu nakładów przyjąć należy w wysokości dwudziestopięciokrotnej ceny kupna lub wytworzenia.

2. Cenę kupna lub wytworzenia nie wyrażoną w walucie obiegowej z dnia 31 sierpnia 1939 r. należy przeliczyć na tę walutę według relacji obowiązującej w tej dacie.

3. Jeżeli nie można ustalić ceny kupna lub wytworzenia, wartość przedmiotów i praw majątkowych przyjąć należy w tej wysokości, jaką posiadały w dniu 31 sierpnia 1939 r. z zastosowaniem do niej mnożnika 25. Wartość tę ustala władza podatkowa po zasięgnięciu opinii biegłych.

4. Wartość przedmiotów i praw majątkowych nabytych lub wytworzonych przez podatnika po dniu 31 sierpnia 1939 r. stanowi rzeczywista cena kupna lub wytworzenia; jeżeli nie była ona wyrażona w złotych, należy przeliczyć ją na złote według relacji obowiązującej. Jeżeli ceny kupna lub wytworzenia nie można ustalić, należy przyjąć tę wartość przedmiotów i praw majątkowych, jaką one posiadały w dniu nabycia lub wytworzenia. Wartość tę ustala władza podatkowa po zasięgnięciu opinii biegłych.

Do art. 8 ust. (3).

§ 19. Nadwyżkę z gospodarstwa rolnego przyjmuje się w wysokości 25% przychodu przyjętego za podstawę opodatkowania przy wymiarze podatku gruntowego.

Do art. 9.

§ 20. 1. Za przychód z budynków wynajętych uważa się rzeczywiście osiągnięty w roku podatkowym czynsz najmu za domy, łącznie z wynagrodzeniem za dodane ruchomości, podwórza, składy, place, ogrody itp., oraz wynagrodzenie za używanie urządzonej przez wła-

ściciela domu instalacji gazu, wodociągu, windy i innych urządzeń.

2. Do czynszu najmu należy doliczyć wartość pieniężną świadczeń ubocznych, obciążających najemcę na korzyść wynajmującego, jak również wartość pieniężną wszelkich korzyści, zastrzeżonych wynajmującemu.

3. Za przychód z budynków, zajmowanych lub używanych w całości lub w części przez samego właściciela lub członków jego rodziny, albo odstąpionych bezpłatnie do używania innym osobom — uważa się wartość czynszową ustaloną w wysokości czynszu, jakiby został uzyskany w razie wynajęcia w roku podatkowym.

4. Przy ustalaniu wartości czynszowej należy uwzględnić również należące do budynków podwórza, ogrody domowe, parki itp.

5. Ustalenia wartości czynszowej dokonuje się przez porównanie z rzeczywistym czynszem najmu lokali lub pomieszczeń podobnego rodzaju w tej samej miejscowości.

6. Jeżeli właściciel używa budynku lub części tegoż wyłącznie do celów własnego przedsiębiorstwa, nie należy brać w rachubę wartości czynszowej ani przy obliczaniu przychodu, ani przy obliczaniu odnośnych kosztów produkcji.

7. Z budynków lub ich części, które właściciel oddał bezpłatnie do użytku na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe, wyznaniowe, opieki społecznej i dobroczynne, nie przyjmuje się ani wartości czynszowej ani kosztów poniesionych z tytułu posiadania tego rodzaju budynków.

§ 21. 1. Za przychody z kapitałów pieniężnych uważa się:

- a) odsetki od pożyczek, wkładów, rachunków bieżących i innych podobnych lokat kapitałów pieniężnych, odsetki od narosłych odsetek i od innych nieotrzymanych w terminie sum, odszkodowania umowne za niezwrócony w terminie kapitał lub niezapłacone w terminie odsetki;
- b) odsetki od wszelkiego rodzaju papierów procentowych państwowych, publicznych i prywatnych, chociażby te papiery były uwolnione od opłaty podatków innego rodzaju;
- c) dywidendy i inne zyski z udziałów otrzymane z tytułu uczestnictwa w spółkach akcyjnych, spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielniach, товариствach kredytowych, jeżeli siedziba osoby prawnej znajduje się za granicą.

2. Odsetki, zawarte w wierzytelnościach wekslowych lub innych nieoprocentowanych zobowiązaniach

pieniężnych, które jednak mają być zwrócone w sumie przewyższającej pierwotną sumę kapitału, dolicza się do przychodu tego roku, w którym je razem z kapitałem odebrano.

3. Za przychód z praw majątkowych uważa się:

- a) powtarzające się periodycznie renty (dziedziczne, dożywotnie, terminowe), jakie wypłacają zakłady ubezpieczeń, kasy emerytalne, wdowie lub inne kasy, i zakłady podobnego rodzaju, albo których tytuł prawny polega na darowiźnie, fundacji, rozporządzeniu ostatniej woli, lub na kupnie renty, z wyjątkiem stanowiących wynagrodzenia w rozumieniu dekretu z dnia 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U.R. P. Nr 38, poz. 220), zmienionego dekretem z dnia 12 czerwca 1946 r. (Dz. U.R. P. Nr 29, poz. 187);
- b) renty z tytułu wykupu lub odszkodowania, świadczenia tytułem odstępnego i dożywocia, przychody z prawa służebności jak użytkowania i prawa mieszkania, z ciężarów gruntowych i podobnych uprawnień;
- c) przychody za zaniechanie wykonywania lub z wykonywania uprawnień, patentów, przywilejów, wynalazków, z praw do przedstawień, wszelkich praw autorskich itp.
- d) przychody w postaci świadczeń i wsparć wszelkiego rodzaju; jeżeli świadczący zobowiązał się ważnie do ich wypłacania, albo też jest do tego obowiązany na mocy ustawy lub wyroku sądowego, z wyjątkiem wymienionych w art. 13 pkt 2) dekretu;
- e) przychody właścicieli przedsiębiorstw za wstrzymanie lub ograniczenie ruchu przedsiębiorstwa i za zrzeczenie się udziału w zyskach.

4. Skapitalizowane renty, których tytuł prawny polega na darowiźnie, fundacji lub rozporządzeniu ostatniej woli, nie stanowią przychodu z praw majątkowych.

§ 22. Za przychody z innych źródeł uważa się wszelkie przychody, nie pochodzące ze źródeł przychodów wymienionych w art. 8 ust. (2) pkt 1—6), w szczególności przychody z prywatno-prawnych niezawodowych odpłatnych świadczeń nie należących do źródeł przychodów wymienionych w art. 8 ust. (2) pkt 3) i 4), jak np. z dorywczego pośrednictwa, wynajęcia ruchomości, części lokalu, przychody duchownych z opłat stuly oraz z innych darów, jakie otrzymują duchowni ze względu na swój urząd.

Do art. 9 ust. (3).

§ 23. Przychody osiągnięte w naturze przelicza się na wartość pieniężną według przeciętnych cen rynkowych w roku podatkowym z uwzględnieniem czasu, w którym te przychody zostały osiągnięte. O wysokości przeciętnych cen decyduje miejsce, w którym znajduje się źródło przychodów.

Do art. 10 ust. (1).

§ 24. Potrącalność kosztów uzyskania przychodów z poszczególnych źródeł należy oceniać w każdym przypadku z osobna, biorąc pod uwagę następujące zasady ogólne:

- a) kosztami uzyskania przychodów są tylko wydatki poniesione w tym celu, aby z danego źródła osiągnąć, bądź zachować lub zabezpieczyć przychód, nie zaś wydatki związane z nabyciem samego źródła przychodów z jego powiększeniem lub ulepszeniem; wydatki te są jednak potrącalne przy ustalaniu nadwyżki ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych i to bez względu na czas ich poniesienia;
- b) z wyjątkiem określonym w art. 9 ust. (2) dekretu tylko takie koszty nadają się do potrącenia z przychodu, które podatnik już rzeczywiście poniósł, a nie takie, które mógłby ponieść, lub wśród pewnych okoliczności musiałby ponieść, ani takie, które zaoszczędził sobie własną pracą lub też pracą bezpłatną członków rodziny, albo innych osób.

Do art. 10 ust. (1) pkt 1).

§ 25. 1. Przez prawidłowe coroczne odpisy na zużycie rozumie się odpisy odpowiadające rzeczywistemu zmniejszeniu się wartości, jakiemu uległy przedmioty podlegające zużyciu w okresie miarodajnym do wymiaru podatku wskutek zużycia. Miara wysokości dopuszczalnych odpisów jest wyłącznie faktyczne zużycie. Zużycie to ustala się w stosunku procentowym do kosztów nabycia lub wytworzenia przedmiotu. W razie trudności w ustaleniu tych kosztów należy posilkować się inną zbliżoną wartością, jak np. przy nieruchomościach sumą szacunku ubezpieczenia od ognia z dodatkiem 10% na fundamenty. Przyjęta wartość przedmiotu jest podstawą odpisów z tytułu zużycia w latach następnych.

2. Przy nabytych odpłatnie przywilejach i prawach terminowych (wynalazki, prawa autorskie i t. p.) należy wysokość rocznego odpisu ustalić w stosunku do wartości i czasu korzystania z tych przywilejów i praw, np. z wartości 120.000 zł przywileju trwającego 12 lat należy potrącać rocznie $\frac{1}{12}$ część t. j. 10.000 zł.

3. Wysokość odpisu tytułem zużycia zapasów kopalnianych w przypadkach wątpliwych

ustala władza podatkowa po zasięgnięciu opinii biegłych, przyjmując za podstawę odpisu koszty nabycia tych zapasów lub uprawnień do ich eksploatacji; u podatników prowadzących księgi handlowe koszty nabycia wyraża z zasady wartość, wykazana w zamknięciu rocznym.

4. Wartość przedmiotów, podlegających zużyciu a stanowiących własność podatnika od czasu przed dniem 1 września 1939 r., należy przyjąć dla celów obliczenia wysokości odpisów na zużycie 25-krotnej wysokości ceny zakupu lub wytworzenia. U podatników prowadzących księgi handlowe 24/25 tych odpisów należy przenieść na specjalne konto „Nadzwyczajne odpisy na zużycie” i wprowadzić do pasywów bilansu przedsiębiorstwa.

Do art. 10 ust. (1) pkt 2).

§ 26. Straty na przedmiotach majątkowych, służących do osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów, są potrącalne w wysokości udowodnionej lub uprawdopodobnionej, nie pokrytej sumą ubezpieczeniową i odpisami z tytułu zużycia, tylko z przychodów z tego roku, w którym strata rzeczywiście nastąpiła; potrącenie takich strat z przychodów następujących lat nie jest dopuszczalne.

Do art. 11 pkt 5).

§ 27. 1. Jeżeli procenty i wynagrodzenia za udzielone pożyczki lub oddane do użytkowania wkłady niepieniężne, wypłacane przez osobę prawną udziałowcom i akcjonariuszom, przekraczają wysokość odsetek prawnych, wówczas wszystkie kwoty rozdzielone z tego tytułu nie stanowią kosztów uzyskania przychodów.

2. Wartość wkładów niepieniężnych oblicza się według przeciętnych cen rynkowych z okresu i miejsca ich poczynienia.

Do art. 11 pkt 9).

§ 28. 1. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów nadwyżek kwot pensyj i wszelkiego rodzaju wynagrodzeń osób, które biorą udział w zarządzie przedsiębiorstwa bądź należą do składu rady nadzorczej, komitetu dyskontowego i komisji rewizyjnej, lub działają z ich ramienia, bądź są uprawnione do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa, jak również innych pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych ponad następujące normy:

1) w spółdzielniach należących do związku rewizyjnego ponad wydatki dozwolone na ten cel przez Związek Rewizyjny Spółdzielni Rzeczypospolitej Polskiej bądź Państwową Radę Spółdzielczą; jeżeli wydatki na ten cel nie zostały w ten sposób określone, mają zastosowanie normy zawarte w pkt 2);

2) w pozostałych przedsiębiorstwach:

10% od obrotu nieprzekraczającego 1-krotnej wysokości kapitału własnego			
5,50%	„	ponad 1	do 2-krotnej wysokości kapitału własnego
4,00%	„	2	„ 3- „ „ „
3,25%	„	3	„ 4- „ „ „
2,80%	„	4	„ 5- „ „ „
2,50%	„	5	„ 6- „ „ „
2,30%	„	6	„ 7- „ „ „
2,20%	„	7	„ 8- „ „ „
2,10%	„	8	„ 9- „ „ „
2,00%	„	9	„ 10- „ „ „
1,70%	„	10	„ 15- „ „ „
1,50%	„	15	„ 20- „ „ „
1,35%	„	20	„ 30- „ „ „
1,20%	„	30	„ 50- „ „ „
1,10%	„	50	„ 100- „ „ „
1,00%	„	„	100-krotną wysokość kapitału własnego.

2. Normy wynagrodzenia należy ustalać w ten sposób, ażeby suma obliczona od większego obrotu przy mniejszej stopie procentowej nie była mniejsza od sumy, jaka wypadnie z obliczenia przy zastosowaniu bezpośrednio wyższej stopy procentowej do najwyższego obrotu w tej grupie.

3. Za kapitał własny przedsiębiorstwa uważa się nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami wobec osób trzecich.

W szczególności na kapitał własny składają się:

1) w spółkach akcyjnych, w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i w spółdzielniach:

- kapitał zakładowy (akcyjny, udziałowy) uwidoczony w bilansie, zmniejszony o sumy nieuiszczonych przez akcjonariuszów wpłat na akcje oraz sumę strat, figurujących w bilansie;
- wszelkie inne kapitały, fundusze i rezerwy, nie stanowiące zobowiązań wobec osób trzecich i nie mające przeznaczenia na sprostowanie wartości składników majątkowych, figurujących w bilansie;
- niepodzielony zysk z lat ubiegłych i za rok podatkowy po wyłączeniu części zysku przeznaczonej na dywidendy lub udział w zysku oraz na podatek dochodowy;

2) w firmach jednoosobowych i spółkach jawnych:

- suma figurująca na rachunku kapitału, zwiększona o salda kredytowe na rachunkach właściciela i zmniejszona o salda debetowe na rachunkach właściciela oraz o sumę strat, figurujących w bilansie; salda kredytowe na rachunkach właścicieli zwiększają kapitał własny tylko w tym przypadku,

jeżeli mają charakter stały, t.j. nie są podejmowane z przedsiębiorstwa co najmniej w ciągu 4 miesięcy roku następującego po roku podatkowym;

- wszelkie fundusze i rezerwy, nie stanowiące zobowiązań wobec osób trzecich i nie mające przeznaczenia na sprostowanie wartości składników majątkowych, figurujących w bilansie;

3) w spółkach komandytowych:

- sumy komandytowe wpłacone efektywnie przez komandytariuszy;
- składniki, wymienione w ust. (3) pkt 2 lit. a) i b) niniejszego paragrafu;

4) wkład spółnika cichego wpłacony efektywnie stanowi część składową kapitału własnego.

4. Kapitał zakładowy (akcyjny, udziałowy) figurujący w księgach przedsiębiorstwa w dniu 31 sierpnia 1939 r. należy dla celów obliczenia norm wynagrodzenia podwyższyć w tym stosunku, w jakim zostanie podwyższona wartość przedmiotów podlegających zużyciu, o których mowa w art. 10 ust. (1) pkt 1) dekretu.

5. W instytucjach kredytowych, emitujących listy zastawne lub obligacje i nie posiadających kapitału zakładowego, do obliczenia norm wynagrodzenia należy przyjąć dziesiątą część listów zastawnych i obligacji wypuszczonych w obieg przez te instytucje.

6. Za obrót służący za podstawę do obliczenia norm wynagrodzenia uważa się obrót ustalony za rok podatkowy w myśl przepisów dekretu o podatku obrotowym, nie wyłączając obrotów zwolnionych od podatku.

7. Za pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych uważa się osoby upoważnione do samodzielnego prowadzenia oddziałów (filii) przedsiębiorstwa oraz wszystkich prokurentów przedsiębiorstwa, chociażby posiadali prokurę łączną.

8. W spółdzielniach za pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych uważa się członków zarządu, ich zastępców oraz wszystkich pełnomocników ustanowionych przez zarząd do prowadzenia całego przedsiębiorstwa lub oddziału.

9. Jeżeli w wyniku zastosowania tabeli zawartej w ust. 1 pkt 2) niniejszego paragrafu dopuszczalne do potrącenia normy wynagrodzeń osób, o których mowa w ust. 1, czynnych i niezbędnych do utrzymania przedsiębiorstwa w ruchu byłyby niższe od ogólnie przyjętych norm wynagrodzeń, dyrektorzy izb skarbowych mają prawo na wniosek podatnika podwyższać te normy, najwyżej jednak do wysokości wydatków faktycznie na ten cel poniesionych i w granicach ogólnie przyjętych norm. Podwyższenie norm wynagrodzeń do wysokości przekraczającej dwukrotnie normy ustalone w ust. 1 pkt 2) wymaga zgody Ministerstwa Skarbu.

Do art. 13 pkt 10).

§ 29. 1. Zyski księgowe, które powstały wskutek uzyskania przez podatnika od wierzycieli całkowitego lub częściowego opustu długów w celu uzdrowienia stosunków majątkowych, nadwyreżonych przez poniesione straty, są wolne od podatku do wysokości wszystkich rzeczywiście poniesionych strat w latach ubiegłych i w roku bieżącym, zmniejszonych o fundusze rezerwowe figurujące w bilansie, jeżeli:

- a) podatnik prowadzi prawidłowe księgi handlowe;
- b) wysokość strat poniesionych przez podatnika spowodowała powstanie warunków do zgłoszenia upadłości zgodnie z przepisami prawa upadłościowego.

2. Rezerwy tworzone przez podatnika i przeznaczone na pokrycie nieściągalnych należności są wolne od podatku, jeżeli:

- a) podatnik prowadzi prawidłowe księgi handlowe;
- b) nieściągalność została udowodniona lub uprawdopodobniona.

Do art. 14 ust. (1), (2) i (3).

§ 30. 1. Jeżeli podatnik prowadzi księgi handlowe, a przyjęty przez niego rok rachunkowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, wówczas podatek za dany rok podatkowy wymierza się od dochodu osiągniętego w okresie rachunkowym, którego koniec przypada na dany rok podatkowy.

Przykład: dochód osiągnięty w okresie rachunkowym 1. XI. 1945 r. do 31. X. 1946 r. podlega opodatkowaniu w roku podatkowym 1946.

2. Jeżeli księgi handlowe nie obejmują wszystkich źródeł przychodów podatnika, wówczas dochód ze źródeł nieobjętych księgami podlega opodatkowaniu w wysokości osiągniętej w roku podatkowym (kalendarzowym).

Przykład: podatnik obok źródła przychodów objętego księgami z okresem rachunkowym 1. XI. 1945 r. do 31. X. 1946 r. posiadał inne źródła przychodów nie objęte księgami — w roku podatkowym 1946 podlega opodatkowaniu dochód, osiągnięty ze źródeł przychodów objętych księgami w okresie rachunkowym 1945/46, a ze źródeł nie objętych księgami w roku kalendarzowym 1946.

3. Okres rachunkowy powinien w zasadzie obejmować 12 miesięcy, jednak w przypadkach założenia przedsiębiorstwa, zaprowadzenia ksiąg handlowych oraz gospodarczo uzasadnionego przejścia przy księgach handlowych z roku kalendarzowego na rok rachunkowy nie pokrywający się z rokiem kalendarzowym lub odwrotnie i powstania w związku z tym faktu, że rok rachunkowy obejmuje mniej lub więcej niż 12 miesięcy, dochód osiągnięty w roku rachunkowym podlega opodatkowaniu według tej stopy podatku ze skali art. 18 dekretu, jaka przypada od dochodu osiągniętego w tym okresie rachunkowym.

Do art. 14 ust. (4).

§ 31. Osoby, o których mowa w art. 14 ust. (4) dekretu, podlegają ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w rozmiarach w tym artykule przewidzianych, jeżeli ich pobyt w Rzeczypospolitej ma charakter czasowy i z góry określony jako nie przekraczający sześciu miesięcy. Faktyczne przedłużenie czasokresu pobytu ponad ten okres, jeżeli nie odbiera mu charakteru czasowego i nie było z góry możliwe do przewidzenia, nie zmienia rozmiaru obowiązku podatkowego.

Do art. 15.

§ 32. Przepisy art. 15. dekretu mają zastosowanie również i w tych przypadkach, gdy dochód małżonka, do którego dolicza się dochód drugiego małżonka, lub dochód krewnego wstępnego, do którego dolicza się dochody krewnych zstępnych, nie przekracza kwoty wolnej od podatku.

Do art. 16.

§ 33. 1. Nadwyżki ze źródeł przychodów, będących wspólną własnością lub będących we wspólnym posiadaniu albo użytkowaniu więcej osób, ustala się łącznie i tak ustaloną nadwyżkę dzieli się w stosunku do udziału każdego uczestnika lub spółnika. Ustalony w ten sposób udział w nadwyżce podlega opodatkowaniu u każdego uczestnika lub spółnika z osobna. Jeżeli wysokości udziałów nie można ustalić, dochód dzieli się w równych częściach pomiędzy uczestników lub spółników.

2. Jeżeli ze źródeł, będących wspólną własnością lub będących we wspólnym posiadaniu albo użytkowaniu, zostały ustalone niedobory — dzieli się niedobory według zasad wyrażonych w ustępie 1; są one potrącalne przy ustalaniu sumy nadwyżek uczestnika lub spółnika.

Do art. 16 ust. (2)

§ 34. Dochodem komandytariusza i cichego spółnika z przedsiębiorstwa są pożytki faktycznie uzyskane z tytułu udziału.

Do art. 18 ust. (2).

§ 35. Przykład:

Dochód	501.000 zł
Od dochodu tego podatek według skali z art. 18 winien przypadać (37%)	185.370 „
Po potrąceniu jednak tego podatku od dochodu pozostaje dochodu (501.000 zł — 185.370)	315.630 „
Od najwyższego dochodu poprzedniego stopnia t.j. od 500.000 zł przypada podatek (35%)	175.000 „
a ponieważ po potrąceniu tego podatku od dochodu pozostaje (500.000 zł — 175.000 zł)	325.000 „
przeło od dochodu 501.000 zł wymierzyć należy różnicę między 501.000 zł a 325.000 zł t.j.	176.000 „
zamiast 185.370 zł.	

Do art. 18 ust. (3).

§ 36. Przykład:

Dochód	12.100 zł
Od 12.000 zł podatek według skali z art. 18 winien przypadać (1%)	121 „
Po potrąceniu jednak tego podatku od dochodu pozostaje	11.979 „
a więc mniej niż wynosi najwyższy dochód wolny od podatku.	
Podatek przeło należy wymierzyć w wysokości nadwyżki dochodu ponad dochód wolny od podatku t.j.	100 zł.

Do art. 21.

§ 37. 1. Zniżkę z art. 21 stosuje się również wtedy, gdy dzieci będące na utrzymaniu

podatnika posiadają wprawdzie własne źródła przychodów, lecz dochód ich doliczony został zgodnie z art. 15 ust. (2) dekretu do dochodu podatnika.

2. Dla zastosowania zniżki z art. 21 dekretu decydujący jest stan rodzinny oraz wiek dzieci podatnika w ostatnim dniu roku podatkowego.

Do art. 22.

§ 38. 1. Wyrazy „nieżonaty“ i „niezamężna“ oznaczają również wdowców i wdowy oraz osoby, które uzyskały rozwód.

2. Wiek ponad 18 lat rozumie się w pierwszym dniu roku podatkowego.

3. Okres lat dwóch liczy się od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, w którym podatnik zawarł związek małżeński.

4. Dla zastosowania zwwyżki z art. 22 dekretu decydujący jest stan rodzinny w ostatnim dniu roku podatkowego.

Do art. 26.

§ 39. 1. Jeżeli podatnik osiąga dochód z kilku przedsiębiorstw, sumuje się nadwyżki z tych przedsiębiorstw, które dały nadwyżki, i potrąca niedobory z tych przedsiębiorstw, które dały niedobory.

2. Wysokość nadwyżek lub niedoborów z innych źródeł przychodów poza przedsiębiorstwem jest bez wpływu na obowiązek podatkowy według przepisów działu III.

Do art. 27.

§ 40. Odliczeniu podlega podatek dochodowy obliczony według skali art. 18 dekretu od nadwyżki lub sumy nadwyżek z przedsiębiorstw bez stosowania zniżki lub zwwyżki rodzinnej.

Do art. 27 i 28.

§ 41. Przykłady:

1) Ustalony według przepisów działu II dochód wynosi:

Nadwyżka z nieruchomości		200.000 zł
„ z przedsiębiorstw:		
z przedsiębiorstwa A	300.000 „	
„ B	250.000 „	550.000 zł
		<u>750 000 zł</u>

Ustalenie podstawy opodatkowania według przepisów działu III:

Suma nadwyżek z przedsiębiorstw.	550.000 zł
Odlicza się podatek dochodowy według skali z art. 18 od zł 550.000 (37%)	203.500 „
	<u>346.500 zł</u>

Ponieważ suma nadwyżek z przedsiębiorstw sprostowana w myśl art. 27 nie przekracza 400.000 zł, nie istnieje obowiązek podatkowy według działu III.

2) Ustalony według przepisów działu II dochód wynosi:

z nieruchomości niedobór		100.000 zł	
z przedsiębiorstw:			
z przedsiębiorstwa A nadwyżka	1.250.000 zł		
" B " 	1.400.000 "		
" C niedobór	100.000 "		(w tym ofiary w kwocie 30.000 zł)
z kapitałów nadwyżka		250.000 "	
		<u>2.700.000 zł</u>	

Ustalenie podstawy opodatkowania według przepisów działu III:

Suma nadwyżek z przedsiębiorstw		2.550.000 zł	
Odliczenia:			
Ofiary		30.000 zł	
Podatek dochodowy według skali art. 18			
od 2.550.000 zł (65%)	1.657.500 "		1.687.500 "
Podstawa opodatkowania			<u>862.500 zł</u>
Podatek:			
20% od pierwszych 100.000 zł ponad 400.000 zł			20.000 zł
30% " następnym " " " " "			30.000 "
40% " " " " " "			40.000 "
50% " " " " " "			50.000 "
60% " 62.500 zł			<u>37.500 "</u>
Podatek według działu III			177.500 zł

3) Ustalony według przepisów działu II dochód

wynosi:

z nieruchomości	1.000 000 zł
z przedsiębiorstw	<u>6.000.000 "</u>
	7.000.000 zł

Ustalenie podstawy opodatkowania według przepisów działu III:

Nadwyżka z przedsiębiorstw	6 000.000 zł
Odlicza się podatek dochodowy według skali z art. 18 od	
6.000.000 zł (65%)	<u>3.900.000 zł</u>
Podstawa opodatkowania	<u>2.100.000 zł</u>

Podatek:

20% od pierwszych 100.000 zł ponad 400.000 zł	20.000 zł
30% " następnym " " " " "	30.000 "
40% " " " " " "	40.000 "
50% " " " " " "	50.000 "
60% " " " " " "	60 000 "
70% " " " " " "	70.000 "
80% " reszty dochodu t.j. 1.100.000 zł	<u>880 000 "</u>
	1.150 000 zł

Ponieważ podatek według działu II obliczony od nadwyżki

z przedsiębiorstw t.j.	3.900.000 zł
łącznie z podatkiem według działu III t.j.	1.150.000 „
wynosi	5.050.000 zł.
a więc przekracza 80% nadwyżki z przedsiębiorstw t.j.	4.800.000 zł
podatek według przepisów działu III wynosi różnicę pomiędzy kwotą	4.800.000 „
a podatkiem obliczonym według działu II od nadwyżki z przedsiębiorstw t.j.	3.900.000 „
czyli	900.000 zł.

Do art. 29.

§ 42. Za właściwą władzę przemysłową uważa się władzę, uprawnioną do wydania podatkowemu zaleceń wynikających z planu gospodarczego Państwa.

Do art. 33.

§ 43. 1. Przed obliczeniem (zbilansowaniem) zysków ze sprzedaży surowców, półfabrykatów i wyrobów gotowych, pochodzących z remanentów oszacowanych do bilansu otwarcia 1945 r. według cen z przed dnia 1 września 1939 r. należy sprzedane lub zużyte do produkcji surowce, półfabrykaty i wyroby gotowe przeliczyć według cen zakupu, każdorazowo obowiązujących w okresie sprzedaży lub zużycia. Powstałą stąd różnicę należy przenieść do pasywów bilansu na konto „Różnice z przeszacowania zapasów z bilansu otwarcia 1945 r.". Surowce, półfabrykaty i wyroby gotowe, nie sprzedane i nie zużyte a pochodzące z remanentów z bilansu otwarcia oszacowanych według cen z przed dnia 1 września 1939 r., należy wycenić do bilansu zamknięcia według przeciętnych cen zakupu ostatniego miesiąca okresu sprawozdawczego. Różnicę powstałą z przeszacowania należy przenieść do

pasywów bilansu na konto „Różnice z przeszacowania zapasów z bilansu otwarcia 1945 r.".

2. Przepisy ust. 1 stosuje się również w przypadku, jeżeli remanenty do bilansu otwarcia 1945 r. oszacowano z zastosowaniem mnożników do cen z przed dnia 1 września 1939 r.

3. Tryb i sposób wyłączenia z podstaw opodatkowania sum figurujących na koncie „Różnice z przeszacowania zapasów z bilansu otwarcia 1945 r." określi zarządzenie Ministra Skarbu.

Do art. 36.

§ 44. Przepisy dekretu mają zastosowanie w odniesieniu do dochodów osiągniętych w roku rachunkowym 1945/46 przez podatników prowadzących księgi handlowe, gdy przyjęty przez nich rok rachunkowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym. Dochody te podlegają opodatkowaniu w roku podatkowym 1946.

§ 45. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1946 r.

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski